

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної роботи
Запорізького національного університету

Ю.О. Каганов
«___» _____

ВИСНОВОК
Запорізького національного університету
щодо докторської дисертації
Маслової Яни Іванівни на тему:
«Адміністративно-правове регулювання трансформації
Національного агентства з питань запобігання корупції»

ВИТЯГ
з протоколу № ____
розширеного засідання кафедри адміністративного та господарського права
Запорізького національного університету
(тема затверджена на засіданні
Науково-технічної ради ЗНУ протокол № 6 від 21.01.2016)

від «___» _____ 2022 р.

м. Запоріжжя

Головуючий: д.ю.н., професор, завідувач кафедри адміністративного та господарського права Запорізького національного університету В.К. Колпаков.

Секретар: к.ю.н., доцент, доцент кафедри адміністративного та господарського права Запорізького національного університету Ш.Н. Гаджиєва.

Присутні: д.ю.н., професор, професор кафедри адміністративного та господарського права, декан юридичного факультету Запорізького національного університету Т.О. Коломоєць, д.ю.н., професор, проректор з наукової роботи Університету митної справи та фінансів Д.В. Приймаченко, д.ю.н, професор, професор кафедри адміністративного та господарського права Запорізького національного університету Є.В. Курінний, д.ю.н., доцент кафедри адміністративного та господарського права Запорізького національного університету А.А. Шарая, к.ю.н., доцент кафедри адміністративного та господарського права Запорізького національного університету І.В. Пелех, д.ю.н., доцент, професор кафедри конституційного та трудового права Запорізького національного університету Н.В. Галіцина, д.ю.н., професор, професор кафедри конституційного та трудового права Запорізького національного університету С.М. Кушнір, к.ю.н., доцент кафедри цивільного права Запорізького національного університету К.О. Алімов, к.ю.н., доцент, доцент кафедри адміністративного та господарського права Запорізького національного університету Л.В. Кузенко, д.ю.н, доцент, завідувач кафедри кримінального права та правосуддя Запорізького національного університету Ю.В. Пирожкова, д.ю.н., професор, професор кафедри цивільного, господарського та екологічного права Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» Ю.О. Легеза, д.ю.н, доцент, професор

кафедри цивільного права Запорізького національного університету І.В. Болокан, здобувачка – Я.І. Маслова.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

Обговорення дисертації Маслової Яни Іванівни на тему «Адміністративно-правове регулювання трансформації Національного агентства з питань запобігання корупції», виконаної на кафедрі адміністративного та господарського права Запорізького національного університету представленої на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – «адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право».

СЛУХАЛИ: Доповідь здобувачки про результати виконаного наукового дослідження. У своїй доповіді **Маслова Я.І.** ознайомила усіх присутніх із структурою дисертації, обґрунтувала актуальність обраної теми дослідження, сформулювала мету і завдання дослідження, охарактеризувала основні положення виконаної роботи, які відображають наукову новизну дослідження і виносяться на захист, висвітлила теоретичне та практичне значення одержаних результатів. Доповідачкою докладно охарактеризовані ті зміни та доповнення, що були внесені до дисертації після попереднього обговорення окремих її розділів на засіданнях кафедри. На закінчення виступу **Маслова Я.І.** відповіла на запитання присутніх щодо змісту роботи.

ВИСТУПИЛИ: Шарая А.А. д.ю.н., доцент. Доповідач ознайомила присутніх із дисертаційним дослідженням Маслової Я.І. У доповіді чітко означена актуальність теми дисертації, здобуті під час дослідження вагомі теоретичні та практичні результати. Було зазначено, що дисертантка зарекомендувала себе творчим і талановитим дослідником, який вміло застосовує не лише загальнонаукові, а й спеціально наукові методи наукових досліджень, уміє ретельно працювати з науковими джерелами та нормативними актами, аналітично обробляти їх, робити власні обґрунтовані висновки і вносити відповідні пропозиції як теоретичного, так і прикладного характеру.

З урахуванням цього, на думку Шарої А.А., представлена на обговорення дисертація Маслової Я.І. може бути рекомендована спеціалізований вченій раді до розгляду.

Курінний Є.В., д.ю.н., професор: Охарактеризуйте, будь ласка, поняття інституційний механізм запобігання корупції.

Маслова Я.І., здобувачка: Дякую за запитання. Інституційний механізм запобігання корупції це спосіб організації та здійснення діяльності уповноважених суб'єктів щодо впорядкування та створення належних умов для унеможливлення корупції (превентивний характер), виявлення й прискікання корупційних правопорушень та усунення їх наслідків.

Коломоєць Т.О., д.ю.н., професор: А в чому полягає сутність адміністративно-правового статусу Національного агентства з питань запобігання корупції?

Маслова Я.І., здобувачка: Дякую за запитання. Адміністративно-правовий статус Національного агентства з питань запобігання корупції з позиції широкого підходу є сукупністю законодавчо визначених складників, до яких віднесено мету, завдання, компетенцію, внутрішньоорганізаційну будову, а також порядок

прийняття рішень вказаним спеціалізованим органом, які характеризують специфічний напрям діяльності та місце Національного агентства з питань запобігання корупції в системі спеціалізованих антикорупційних органів.

Галіцина Н.В., д.ю.н., доцент: Здійснить, будь ласка, характеристику компетенції як елементу адміністративно-правового статусу Національного агентства з питань запобігання корупції.

Маслова Я.І., здобувачка: Дякую за запитання. Національне агентство з питань запобігання корупції є центральним органом виконавчої влади, який наділений спеціальною компетенцією, що обґрунтовується такими особливостями: а) спеціальним статусом Національного агентства з питань запобігання корупції; б) наявністю виключних повноважень щодо запобігання корупції; в) можливістю реалізації повноважень виключно у сфері суспільних відносин, пов'язаних із запобіганням корупції. Можливо виокремити групи повноважень Національного агентства з питань запобігання корупції залежно від їх спрямування, а саме: 1) політико-засадничі (визначення політичних пріоритетів, напрямів антикорупційної політики, затвердження антикорупційної стратегії); 2) управлінські (керівництво структурними підрозділами); 3) організаційні (внесення на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо вдосконалення антикорупційного законодавства); 4) нормативні (прийняття нормативно-правових актів підзаконного характеру у сфері запобігання корупції); 5) представницькі (ведення переговорів і підписання міжнародних домовленостей у сфері запобігання корупції) тощо.

Пирожкова Ю.В., д.ю.н., доцент: Охарактеризуйте, будь ласка, вплив використання сучасних технологій на функціонування Національного агентства з питань запобігання корупції.

Маслова Я.І., здобувачка: Дякую за запитання. З цього приводу, доцільно вказати на наявність дуалістичного підходу до нормативного впорядкування виконання повноважень Національного агентства з питань запобігання корупції із застосування цифрових технологій. По-перше, у законодавстві прямо передбачене виконання повноважень у форматі діджиталізації (наприклад, забезпечення ведення Єдиного порталу повідомлень викривачів, Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення). По-друге, у законодавстві прямо не передбачене використання сучасних технологій, натомість встановлене конкретне повноваження, а вибір форми його реалізації деталізований у рішеннях Національного агентства з питань запобігання корупції (наприклад, здійснення в порядку й у межах, визначених законом, державного контролю за своєчасністю подання звітів партій про майно, доходи, витрати та зобов'язання фінансового характеру).

Алімов К.О., к.ю.н.: Розкрийте, будь ласка, поняття «корупції», яке взято за основу в Вашому дослідженні.

Маслова Я.І., здобувачка: Дякую за запитання. Для цілей окреслення компетенції Національного агентства з питань запобігання корупції встановлено наявність таких видів трактування поняття «корупція»: а) вузького, яке

міститься в чинному законодавстві та використовується для застосування діючих механізмів запобігання корупції; б) широкого, яке включає соціальні, культурні, економічні, політичні аспекти корупції як негативного соціального явища та використовується в разі здійснення розвідок у відповідних галузях наукового мислення.

Кузенко Л.В, к.ю.н., доцент: Охарактеризуйте, будь ласка, сутність повноважень Національного агентства з питань запобігання корупції щодо адміністрування реєстрів.

Маслова Я.І., здобувачка: Дякую за запитання. До реєстрів, держателем яких є Національне агентство з питань запобігання корупції, належать Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією 15 правопорушення, Єдиний державний реєстр звітності політичних партій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру. Спільними рисами функціонування антикорупційних реєстрів є те, що: а) вони є електронними інструментами, за допомогою яких Національне агентство з питань запобігання корупції реалізує надані повноваження; б) становлять зміст відокремлених повноважень щодо адміністрування визначених антикорупційних реєстрів, що означає обов'язковість їх виконання та відповідальність за якість реалізації.

Рецензенти:

1) д.ю.н., доцент кафедри адміністративного та господарського права Запорізького національного університету А.А. Шарая;

2) д.ю.н, професор, професор кафедри адміністративного та господарського права Запорізького національного університету Є.В. Курінний;

3) д.ю.н., доцент, професор кафедри цивільного права Запорізького національного університету І.В. Болокан.

ОБГОВОРЕННЯ:

Професор кафедри адміністративного та господарського права, декан юридичного факультету Запорізького національного університету, д.ю.н., професор Т.О. Коломєць у своєму виступі зазначила, що робота виконана на високому теоретичному рівні, з використанням достатньої кількості нормативно-правових актів та літературних джерел. Логічною є структура роботи. Позитивним є комплексний характер дослідження розглянутих проблем та корисність підготовлених рекомендацій, які можуть бути використані для удосконалення поточного законодавства України. Виконана робота характеризується актуальністю та науковою новизною.

Д.ю.н., доцент кафедри адміністративного та господарського права Запорізького національного університету А.А. Шарая зазначила, що в цілому дисертація Я.І. Маслової відповідає всім вимогам, які ставляться до дисертацій, і може бути рекомендована спеціалізованій вченій раді до розгляду по спеціальності 12.00.07 – «адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право».

Підсумовуючи свій виступ, д.ю.н, професор Курінний Є.В. зазначив, що дисертаційне дослідження Я.І. Маслової за своїм змістом підготовлене на

відповідному теоретичному рівні, являє собою певний внесок у науку адміністративного права, може бути рекомендоване для захисту на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за зазначеною спеціальністю.

Д.ю.н., професор, професор кафедри конституційного та трудового права права Запорізького національного університету С.М. Кушнір підвів підсумки обговорення, відмітив, що дисертація здобувачки, пов'язана з досить актуальною проблемою. Він відзначив, що виконана Я.І. Масловою робота повністю відповідає основним вимогам, які ставляться до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук і може бути рекомендована спеціалізованій вченій раді до розгляду по спеціальності 12.00.07 – «адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право».

УХВАЛИЛИ:

Узагальнюючи результати обговорення дисертації та повноти публікації основних результатів дисертації Я.І. Маслової прийняти.

ВИСНОВОК

Щодо дисертації Маслової Яни Іванівни на тему «Адміністративно-правове регулювання трансформації Національного агентства з питань запобігання корупції», яка представлена на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – «адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право».

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. У сучасному світі корупція є суттєвою загрозою для формування демократичної та правової держави, зокрема й України. Корупція постійно видозмінюється, пристосовуючись до нових умов через нові форми її прояву. Корупція становить загрозу національній безпеці та є однією із серйозних перешкод на шляху розвитку країни. Здійснюючи деструктивний вплив на традиційні устої суспільного буття, явище корупції нівелює перспективи розвитку держави, що опосередковує визнання протидії та запобігання корупції як одного з ключових напрямів правової політики в Україні. До недавнього часу Українська держава досить мало могла практично протиставити цьому деструктивному соціальному явищу. Проте з 2014 р. спостерігаються системні й послідовні процеси реформування в антикорупційному напрямі, зокрема через формування низки спеціалізованих органів антикорупційного призначення: Національного антикорупційного бюро України, Національного агентства з питань запобігання корупції та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури. Оновлення законодавства у сфері запобігання і протидії корупції сприяло покращенню ситуації з латентністю цього явища загалом та створило основи формування цілісного механізму запобігання корупції, який дотепер продовжує трансформацію в бік підвищення ефективності застосування. В умовах трансформації нормативних заходів, спрямованих на запобігання корупції, у бік європейських стандартів вагомим

значення набуває теоретичне осмислення механізму запобігання та протидії корупції через відповідні інституційні структури.

Водночас в умовах утілення концепції «електронного урядування» в Україні та інтенсифікації тенденцій використання інформаційно-телекомунікаційних засобів у суспільних відносинах діяльність органів державної влади набула нових рис і форм реалізації повноважень. Постійний технологічний прогрес дає змогу виконувати поставлені перед органами державної влади завдання у спосіб, що є порівняно більш ефективним і прозорим. Станом на цей час як головні постають проблеми якості реалізації повноважень органів державної влади в умовах цифровізації, належного дотримання принципів цифрового розвитку під час вибору стратегічних цілей упорядкування суспільних відносин, налагодження взаємодії державних інституцій та інститутів громадянського суспільства за допомогою сучасних технологій.

Не є винятком Національне агентство з питань запобігання корупції. Функціонування профільної антикорупційної інституції європейського формату стане запорукою подальшої інтенсифікації запобігання корупції. Для цього необхідні такі заходи: удосконалення способів, за допомогою яких реалізуються повноваження Національного агентства з питань запобігання корупції; налагодження якісної взаємодії з іншими органами державної влади, що уповноважені на запобігання корупції; створення належних умов для проходження служби в цьому профільному органі; утілення міжнародних стандартів та кращих існуючих практик щодо функціонування антикорупційних органів; урахування концептів верховенства права та цифрової трансформації у процесі модифікації статусу й функціонування Національного агентства з питань запобігання корупції.

Окреме значення має те, що становлення Української держави в умовах дотримання євроінтеграційного курсу опосередковує необхідність практичного застосування антикорупційних інструментів до суб'єктів, яких уповноважено на запобігання корупції, та зумовлює необхідність узагальнення теоретичних і практичних проблем функціонування Національного агентства з питань запобігання корупції, а також вирішення колізійних питань правозастосовної практики.

Зазначене свідчить про те, що наукове супроводження вказаної проблематики не цілком відповідає соціальним очікуванням та потребує вдосконалення. За таких обставин актуалізувалися питання уточнення понять і дефініцій, що використовуються в досліджуваній сфері, розроблення пропозицій, спрямованих на поліпшення чинного законодавства, та надання рекомендацій для правозастосовної практики, наслідком чого стане вдосконалення правовідносин у сфері запобігання корупції.

Науково-теоретичною основою дослідження стали праці таких провідних учених у сфері адміністративного права, як В.Б. Авер'янов, О.М. Бандурка, В.М. Бевзенко, Ю.П. Битяк, І.В. Болокан, О.Г. Бондар, І.М. Бондаренко, М.Ю. Віхляєв, Н.В. Галіцина, В.В. Галуцько, В.М. Гаращук, Т.О. Губанова, О.Ю. Дрозд, О.Ю. Дубинський, С.В. Ківалов, Т.О. Коломоєць, В.К. Колпаков,

О.В. Кузьменко, Є.В. Курінний, С.М. Кушнір, О.С. Лагода, І.М. Лазарєв, В.А. Ліпкан, Д.В. Лученко, О.Л. Макаренков, Р.С. Мельник, О.І. Миколенко, Ю.В. Пирожкова, Д.В. Приймаченко, О.О. Пунда, С.Г. Стеценко, В.М. Столбовий, В.В. Тильчик, В.П. Тимошук, А.А. Шарая, А.М. Школик, які вивчали особливості функціонування центральних органів виконавчої влади, а також їх адміністративно-правовий статус.

Установлення змістовних ознак, що характеризують антикорупційний механізм та окремі його заходи, було предметом досліджень таких вітчизняних і зарубіжних науковців, як Д.В. Гудков, О.Р. Дашковська, І.А. Дьомін, С.А. Задорожній, О.В. Клок, Т.О. Коломоєць, Д.Г. Михайленко, В.В. Нонік, Р.О. Рева, Т.В. Хабарова, М.І. Хавронюк, О.П. Хамходера, А.М. Черенков та інші.

Проте, незважаючи на значну кількість наукових праць, які присвячені антикорупційній діяльності, багато проблемних питань, що стосуються визначення ефективних форм і способів реалізації повноважень Національного агентства з питань запобігання корупції, залишаються вирішеними неповною мірою. За таких умов вагомого значення набуває теоретичне осмислення процесів переформатування діяльності Національного агентства з питань запобігання корупції, виокремлення засобів антикорупційного механізму, що реалізуються за допомогою новітніх технологій, тощо.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами темами. Дисертацію виконано відповідно до Пріоритетних напрямів розвитку правової науки на 2016–2020 рр., затверджених постановою загальних зборів Національної академії правових наук України від 3 березня 2016 р., та Планів наукових досліджень Запорізького національного університету на 2015–2019 рр. Проблематика дисертації постає з положень Указу Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» від 30 вересня 2019 р. № 722, постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року» від 3 березня 2021 р. № 179 та «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 рр.» від 5 серпня 2020 р. № 695, а також Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні» від 1 квітня 2014 р. № 333-р.

Мета та задачі дослідження. *Мета* дисертаційної роботи полягає в тому, щоб на підставі комплексного аналізу наявних наукових і нормативних джерел визначити стан та перспективи оновлення адміністративно-правового регулювання статусу Національного агентства з питань запобігання корупції.

Для досягнення вказаної мети в дисертації необхідно вирішити такі основні *задачі*:

- охарактеризувати історіографію наукової думки щодо адміністративно-правового регулювання статусу Національного агентства з питань запобігання корупції;
- визначити інституційний механізм запобігання корупції;

- охарактеризувати місце Національного агентства з питань запобігання корупції в системі суб'єктів, діяльність яких спрямована на запобігання корупції;
- проаналізувати законодавство, яким урегульовано статус Національного агентства з питань запобігання корупції;
- визначити сутність і структуру адміністративно-правового статусу Національного агентства з питань запобігання корупції;
- охарактеризувати внутрішньоорганізаційну систему Національного агентства з питань запобігання корупції;
- окреслити компетенцію Національного агентства з питань запобігання корупції;
- охарактеризувати особливості вступу та проходження служби в Національному агентстві з питань запобігання корупції;
- встановити порядок застосування антикорупційного законодавства до працівників Національного агентства з питань запобігання корупції;
- визначити повноваження Національного агентства з питань запобігання корупції щодо адміністрування антикорупційних реєстрів, застосування заходів запобігання конфлікту інтересів, фінансового контролю, а також інших механізмів запобігання корупції;
- охарактеризувати стан взаємодії Національного агентства з питань запобігання корупції з громадськістю;
- розглянути особливості функціонування Національного агентства з питань запобігання корупції в умовах цифровізації;
- охарактеризувати стан та напрями подальшого впровадження міжнародних стандартів щодо діяльності антикорупційних інституцій у національне законодавство України.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають під час реалізації компетенції спеціально уповноваженого органу з питань запобігання корупції.

Предметом дослідження є адміністративно-правове регулювання трансформації Національного агентства з питань запобігання корупції.

Методи дослідження. Достовірність результатів дослідження забезпечено завдяки використанню сукупності філософських, загальнонаукових і спеціально-юридичних методів, які використовуються в адміністративно-правових дослідженнях. В основі методологічної конструкції дисертаційної роботи лежить системний аналіз, завдяки якому визначено напрями дослідження та специфіку адміністративно-правового статусу Національного агентства з питань запобігання корупції (підрозділи 2.1, 2.3). Діалектичний метод дав змогу встановити правову основу адміністративно-правового статусу Національного агентства з питань запобігання корупції (підрозділ 1.4). За допомогою логіко-системного методу сформульовано й поглиблено понятійний апарат, який використано в дисертації (підрозділи 2.1, 2.3, 5.1). За допомогою формально-догматичного методу здійснено змістовний аналіз поняття адміністративно-правового статусу Національного агентства з питань запобігання корупції

(підрозділ 2.1), а також досліджено особливості вступу та проходження служби в Національному агентстві з питань запобігання корупції (підрозділи 3.1, 3.2). Формально-логічний метод використано для змістовного аналізу нормативно-правової характеристики окремих повноважень Національного агентства з питань запобігання корупції (підрозділи 4.1, 4.2, 4.3). Структурно-функціональний метод дав змогу проаналізувати місце Національного агентства з питань запобігання корупції в системі суб'єктів, діяльність яких спрямована на запобігання корупції (підрозділ 1.3). Для з'ясування сутності та особливостей функціонування Національного агентства з питань запобігання корупції в умовах цифровізації, а також виокремлення особливостей взаємодії Національного агентства з питань запобігання корупції з громадськістю застосовано структурно-функціональний і системний методи, прийоми логічного методу (підрозділи 5.2, 5.3). Застосування методів аналізу, моделювання й синтезу дало можливість сформулювати пропозиції стосовно напрямів упровадження міжнародних стандартів щодо діяльності антикорупційних інституцій у національне законодавство України.

Нормативну основу роботи становлять Конституція України, акти Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади, міжнародні договори, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, а також міжнародні стандарти у сфері запобігання корупції.

Емпіричну базу дослідження становлять узагальнення практичної діяльності Національного агентства з питань запобігання корупції.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є першим у вітчизняній адміністративно-правовій науці цілісним комплексним дослідженням адміністративно-правового регулювання трансформації Національного агентства з питань запобігання корупції. У результаті дослідження сформульовано низку нових наукових положень, рекомендацій і висновків, зокрема:

уперше:

- запропоновано періодизацію розвитку наукової думки щодо становлення, статусу та особливостей функціонування Національного агентства з питань запобігання корупції;

- визначено поняття «інституційний механізм запобігання корупції» як спосіб організації та здійснення діяльності уповноважених суб'єктів щодо впорядкування та створення належних умов для унеможливлення корупції (превентивний характер), виявлення й прискікання корупційних правопорушень та усунення їх наслідків;

- встановлено, що внутрішній устрій Національного агентства з питань запобігання корупції доцільно характеризувати як нормативно закріплений перелік підрозділів, територіальних та інших органів агентства, діяльність яких спрямована на реалізацію основної мети й завдань Національного агентства з питань запобігання корупції;

- для цілей окреслення компетенції Національного агентства з питань запобігання корупції встановлено наявність таких видів трактування поняття

«корупція»: а) вузького, яке міститься в чинному законодавстві та використовується для застосування діючих механізмів запобігання корупції; б) широкого, яке включає соціальні, культурні, економічні, політичні аспекти корупції як негативного соціального явища та використовується в разі здійснення розвідок у відповідних галузях наукового мислення;

– виявлено наявність впливу цифрової трансформації на характеристики правового статусу Національного агентства з питань запобігання корупції як суб'єкта публічного адміністрування із застереженням про те, що його спеціальний статус у системі органів державної виконавчої влади залишається незмінним;

– визначено, що Національне агентство з питань запобігання корупції наділене виключними повноваженнями у сфері запобігання корупції, які виражаються через сукупність прав та обов'язків, закріплюються нормами права, реалізуються в межах вибраної форми за допомогою застосування певних методів і у визначений спосіб;

– доведено, що специфікою статусу працівника Національного агентства з питань запобігання корупції є діалектичний зв'язок одночасності визнання суб'єкта уповноваженим на застосування антикорупційних заходів та застосування до нього цих інструментів антикорупційного контролю;

удосконалено:

– понятійний апарат, зокрема поняття «компетенція», «предмет відання», «повноваження», «антикорупційні обмеження», «проходження служби», «антикорупційна експертиза», «протидія конфлікту інтересів», «запобігання корупції», «інституційний механізм запобігання корупції»;

– підходи до виокремлення правових форм діяльності та методів реалізації повноважень Національного агентства з питань запобігання корупції;

– наукові пошуки щодо можливості віднесення відповідного правового регулятора до законодавства, яким урегульовано статус Національного агентства з питань запобігання корупції на підставі предмета його регулювання;

– наукові висновки щодо розмежування понять «внутрішня організаційна структура» органу державної виконавчої влади та «апарат центрального органу виконавчої влади», які є дотичними правовими категоріями, що матимуть різне змістове наповнення залежно від критерію їх порівняння;

– наукові положення стосовно порядку здійснення антикорупційної експертизи Національним агентством із питань запобігання корупції, порядку проходження служби в Національному агентстві з питань запобігання корупції;

набули подальшого розвитку:

– наукові підходи до детермінації процедури повної перевірки декларацій у системі діючих інструментів запобігання корупції;

– теоретичні положення щодо обґрунтування виокремлення вузького й широкого підходів до трактування інституційного механізму запобігання корупції;

- наукові підходи до виокремлення процедурних дій, які охоплюють вступ на державну службу в Національне агентство з питань запобігання корупції, та їх змістове наповнення;

- пропозиції щодо втілення міжнародних стандартів функціонування антикорупційних інституцій у національне законодавство України;

запропоновано:

- напрями запозичення зарубіжного досвіду в аналізованій сфері, як-от: а) досвіду Італійської Республіки в аспекті розширення кількості повноважень спеціалізованої антикорупційної інституції; б) досвіду Республіки Польща в контексті можливого збільшення повноважень антикорупційного органу щодо здійснення оперативно-розшукової та просвітницької діяльності; в) досвіду Австралійського Союзу в контексті запровадження у складі Національного агентства з питань запобігання корупції посади Уповноваженого з питань запобігання корупції з визначенням його повноважень щодо можливості проведення слідчих дій, зокрема спостереження, обшуків, перехоплення інформації.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що вони становлять науково-теоретичний і практичний інтерес та можуть бути використані в таких напрямках:

- *науково-дослідній сфері* – як основа для подальших наукових досліджень проблемних питань діяльності центральних органів виконавчої влади та діяльності суб'єктів, яких наділено повноваженнями щодо запобігання корупції;

- *правотворчості* – для підготовки пропозицій щодо вдосконалення законодавства, яким урегульовано функціональні та статусні питання Національного агентства з питань запобігання корупції;

- *правозастосовній діяльності* – з метою вдосконалення адміністративно-правового регулювання Національного агентства з питань запобігання корупції в частині його трансформації;

- *навчальному процесі* – під час викладання студентам закладів вищої освіти дисциплін «Адміністративне право», «Запобігання корупції», «Службове право», у процесі підготовки підрозділів підручників та навчальних посібників із відповідного навчального курсу, а також статей і наукових повідомлень.

Особистий внесок здобувача. Дисертація є самостійною науковою працею, що відображає результати проведеного дослідження. Сформульовані в ній теоретичні положення, висновки та пропозиції були одержані здобувачем у результаті аналізу й безпосереднього використання в роботі науково-інформаційних, нормативно-правових джерел та матеріалів щодо адміністративно-правового регулювання трансформації Національного агентства з питань запобігання корупції.

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження, його основні висновки й рекомендації оприлюднені на 6 науково-практичних конференціях, зокрема: «Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних

викликів XXI століття (до 25-річчя Національного університету «Одеська юридична академія» та 175-річчя Одеської школи права)» (м. Одеса, 2022 р.); «Пріоритетні напрями розвитку правової системи України» (м. Львів, 2022 р.); «Правові засади діяльності правоохоронних органів» (м. Харків, 2021 р.); «Правова держава: напрями та тенденції її розбудови в Україні» (м. Одеса, 2021 р.); «Актуальні проблеми вдосконалення законодавства та правозастосування» (м. Запоріжжя, 2021 р.); «Актуальні проблеми прав людини, держави та вітчизняної правової системи» (м. Дніпро, 2021 р.).

Публікації. Основні положення роботи знайшли відображення в 1 одноосібній монографії, 20 наукових статтях, з яких 3 статті опубліковані в наукових зарубіжних виданнях, що включені до наукометричних баз Scopus і Web of Science, та 17 статей – у періодичних виданнях України, що визнані як фахові з юридичних дисциплін, а також у 6 тезах доповідей на науково-практичних конференціях.

Монографії, підручники та навчальні посібники:

1. Маслова Я.І. Адміністративно-правове регулювання функціонування Національного агентства з питань запобігання корупції : монографія. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 296 с.

Наукові статті:

2. Маслова Я.І. Повна перевірка декларацій як захід антикорупційного фінансового контролю. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 1. С. 357–359. URL: http://lsej.org.ua/1_2022/90.pdf.

3. Маслова Я.І. Механізм запобігання корупції: поняття та структура. *Правова позиція*. 2022. № 1(34). С. 81–85. URL: <https://legalposition.umsf.in.ua/archive/2022/1/14.pdf>.

4. Маслова Я.І. Додаткові заходи здійснення фінансового контролю: теоретико-правовий аналіз. *Правові новели*. 2022. № 16. С. 105–111. URL: http://legalnovels.in.ua/journal/16_2022/13.pdf.

5. Маслова Я.І. Спеціалізована антикорупційна прокуратура як суб'єкт запобігання корупції. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія «Юридичні науки»*. 2022. Т. 33(72). № 1. С. 111–116. URL: https://juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/1_2022/20.pdf.

6. Маслова Я.І. Роль Вищого антикорупційного суду в запобіганні корупції. *Держава та регіони. Серія «Право»*. 2022. № 1(75). С. 103–107. URL: http://www.law.stateandregions.zp.ua/archive/1_2022/17.pdf.

7. Маслова Я.І. Цифрове реформування діяльності Національного агентства з питань запобігання корупції. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 8. С. 392–395. URL: http://lsej.org.ua/8_2021/94.pdf.

8. Маслова Я.І. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів як засіб запобігання корупції. *Правова позиція*. 2021. № 2(31). С. 125–128. URL: <https://legalposition.umsf.in.ua/archive/2021/2/25.pdf>.

9. Маслова Я.І. Теоретико-правова характеристика адміністрування реєстрів Національного агентства з питань запобігання корупції. *Правові новели*. 2021. № 13. Т. 2. С. 154–160. URL: http://legalnovels.in.ua/journal/13-2_2021/23.pdf.

10. Маслова Я.І. Особливості притягнення до адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією. *Держава та регіони. Серія «Право»*. 2021. № 1(71). С. 189–193. URL: http://law.stateandregions.zp.ua/archive/1_2021/33.pdf.
11. Маслова Я.І. Правове регулювання суспільних відносин в сфері запобігання корупції. *Держава та регіони. Серія «Право»*. 2021. № 2(72). С. 169–173. URL: http://law.stateandregions.zp.ua/archive/2_2021/30.pdf.
12. Маслова Я.І. Антикорупційні зобов'язання щодо юридичних осіб. *Держава та регіони. Серія «Право»*. 2021. № 4(74). С. 160–164. URL: http://law.stateandregions.zp.ua/archive/4_2021/25.pdf.
13. Маслова Я.І. Слідування принципам цифрового розвитку Національним агентством з питань запобігання корупції в частині адміністрування. *Право і суспільство*. 2021. № 6. С. 334–339. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2021/6_2021/49.pdf.
14. Маслова Я.І. Заборона на одержання пільг, послуг і майна органами державної влади та органами місцевого самоврядування: інституційний аспект. *Правові новели*. 2021. № 15. С. 160–166. URL: http://legalnovels.in.ua/journal/15_2021/22.pdf.
15. Маслова Я.І. Процедура моніторингу способу життя працівників Національного агентства запобігання корупції. *Juris Europensis Scientia*. 2021. № 5. С. 59–62. URL: http://www.jes.nuoua.od.ua/archive/5_2021/14.pdf.
16. Маслова Я.І. Антикорупційна експертиза: діалектичність змісту та процедури. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 12. С. 278–280. URL: http://lsej.org.ua/12_2021/68.pdf.
17. Маслова Я.І. Національне антикорупційне бюро України в системі суб'єктів запобігання корупції. *Держава та регіони. Серія «Право»*. 2021. № 3(73). С. 174–179. URL: http://law.stateandregions.zp.ua/archive/3_2021/33.pdf.
18. Білокур Є.І., Маслова Я.І. Нормативні акти публічної адміністрації в системі джерел адміністративного права України: загально-теоретичний аспект. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 9. С. 187–190. URL: http://lsej.org.ua/9_2020/46.pdf.
19. Public-Private Partnership in the Security Sector: Updating in the Conditions of Counteracting the COVID-19 and Armed Aggression in Eastern Ukraine / Yu. Mekh, Yu. Georgiievskiy, I. Ignatchenko, Ya. Maslova, I. Kostenko. *Revista de la Universidad del Zulia*. 2022. Año 13. № 37. P. 347–361. DOI: <http://dx.doi.org/10.46925//rdluz.37.22>.
20. Slavytska A., Maslova Ya., Bilak N. Administration of electronic registers by central executive authorities: praxeological aspect. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2022. Vol. 8. № 2. P. 137–145. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2022-8-2-137-145>.
21. The Institutional and Legal Justification of the Restriction of Freedom of Movement in Conditions of Counteraction the Spread of the Covid-19 Pandemic / A.R. Krusian, I.I. Zadoia, Ya.I. Maslova, Yu.V. Zavhorodnia. *Revista San Gregorio*. 2020. № 42: Special edition. P. 257–266. DOI: <http://dx.doi.org/10.36097/rsan.v1i42.1560>.

Тези доповідей і наукових повідомлень:

22. Маслова Я.І. Функціонування Національного агентства з питань запобігання корупції в цифрову еру. *Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів ХХІ століття (до 25-річчя Національного університету «Одеська юридична академія» та 175-річчя Одеської школи права)* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Одеса, 17 червня 2022 р. : у 2 т. / за заг. ред. С.В. Ківалова. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Т. 2. С. 60–63.

23. Маслова Я.І. Національний рівень правового регулювання запобігання корупції. *Пріоритетні напрями розвитку правової системи України* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Львів, 28–29 січня 2022 р. Львів : Західноукраїнська організація «Центр правничих ініціатив», 2022. С. 53–56.

24. Маслова Я.І. Моніторинг способу життя як спосіб запобігання корупції. *Правові засади діяльності правоохоронних органів* : збірник наукових статей, тез доповідей та повідомлень за матеріалами VIII Міжнародної науково-практичної конференції, м. Харків, 9–10 грудня 2021 р. / редкол. : А.П. Гетьман, Ю.П. Битяк, Є.О. Алісов, В.М. Гаращук, В.Я. Настюк, Ю.В. Мех та ін. ; Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. Харків : Друкарня Мадрид, 2021. С. 37–38.

25. Маслова Я.І. Запобігання корупції у діяльності юридичних осіб. *Правова держава: напрямки та тенденції її розбудови в Україні* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Одеса, 7–8 травня 2021 р. Одеса : ГО «Причорноморська фундація права», 2021. С. 82–86.

26. Маслова Я.І. Окремі питання забезпечення функціонування антикорупційних реєстрів. *Актуальні проблеми вдосконалення законодавства та правозастосування* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 22–23 жовтня 2021 р. Запоріжжя : Запорізька міська громадська організація «Істина», 2021. С. 87–92.

27. Маслова Я.І. Щодо сутності поняття «запобігання корупції». *Актуальні проблеми прав людини, держави та вітчизняної правової системи* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Дніпро, 2–3 квітня 2021 р. Дніпро : ГО «Правовий світ», 2021. С. 107–111.

Характеристика особистості здобувачки.

Маслова Яна Іванівна народилася 15 серпня 1985 року в м. Кривий Ріг Дніпропетровської області.

У 2007 році закінчила Одеську національну юридичну академію за спеціальністю «Правознавство» та отримала кваліфікацію магістр права.

З вересня 2008 року прийнята на посаду асистента кафедри адміністративного і фінансового права Одеської національної юридичної академії.

У грудні 2010 року переведена на посаду асистента кафедри адміністративного і фінансового права Національного університету «Одеська юридична академія».

З вересня 2011 року по теперішній час працює на посаді доцента кафедри адміністративного і фінансового права Національного університету «Одеська юридична академія».

У 2010 році захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право на тему: «Адміністративно-правові засади управління у сфері автомобільних доріг в Україні»

У 2021 році присвоєно вчене звання доцент.

Незаміжня. Виховує сина.

ПОСТАНОВА КАФЕДРИ:

1. За актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованості, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Маслової Яни Іванівни відповідає вимогам Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України

2. Висновок щодо дисертації Маслової Яни Іванівни на тему «Адміністративно-правове регулювання трансформації Національного агентства з питань запобігання корупції» затвердити.

3. Зміст дисертації Маслової Яни Іванівни на тему «Адміністративно-правове регулювання трансформації Національного агентства з питань запобігання корупції», представленої на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук, відповідає спеціальності 12.00.07 – «адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право», оскільки в ній наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення наукової проблеми – розкрито концепт адміністративно-правового регулювання трансформації Національного агентства з питань запобігання корупції

4. Рекомендувати названу дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук до розгляду у спеціалізованій вченій раді Д 17.051.07 Запорізького національного університету.

Підсумки голосування: «за» – 14
 «проти» – 0
 «утрималися» – 0

Головуючий:

д.ю.н., професор,
завідувач кафедри адміністративного та
господарського права
Запорізького національного університету

В.К. Колпаков

Секретар:

к.ю.н., доцент,
доцент кафедри адміністративного та господарського права
Запорізького національного університету

Ш.Н. Гаджиєва